

MİLLİ TƏHLÜKƏSİZLİKDƏ STRATEJİ KOMMUNİKASIYANIN ROLU

polkovnik-leytenant Rəşadət Orucov

Milli Müdafiə Universitetinin Hərbi Elmi Tədqiqat İnstitutu
orujovrashadat@gmail.com

Xülasə. Məqalədə milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın rolu, əhəmiyyəti, milli təhlükəsizlik fəaliyyətlərinə verdiyi töhfələr və onun ictimai rəyin formalaşmasına, siyasətə təsiri araşdırılır. Dövlətlər üçün öz milli təhlükəsizlik prioritetləri, təşəbbüs və fəaliyyətlərinin effektiv şəkildə ictimaiyyətə çatdırılmasında strateji kommunikasiya ən güclü vasitə hesab edilir. O, ictimai rəyi formalaşdırmaqla ictimaiyyətin milli təhlükəsizlik məsələlərini necə qəbul etməsinə təsir edir, dezinformasiyaya qarşı mübarizə apararkən inamı artırır, həmçinin maraqlı tərəfləri cəlb etmək, koalisiyalar qurmaq və siyasətin həyata keçirilməsinə təkan verməklə, onun təsirli olmasında mühüm rol oynayır. Tədqiqatın məqsədi milli təhlükəsizlik sahəsində strateji kommunikasiyanın əhəmiyyətini araşdırmaq, onun idarəetmənin effektivliyinin artırılmasında, ictimaiyyətin cəlb edilməsi və siyasətin həyata keçirilməsində rolunu aşkarlamaqdır. Həmçinin strateji kommunikasiyanın milli təhlükəsizlik üçün əhəmiyyətinin qiymətləndirilməsi, onun milli təhlükəsizlik məqsədlərinə nail olunmasına töhfəsi, ictimai rəyə və siyasətin formalaşmasına təsiri, yaxşı idarəçiliyin və ictimaiyyətin cəlb olunmasının təşviqində rolu, dezinformasiyaya qarşı mübarizədə effektivliyi və məlumatların yayılmasının artırılması kimi məsələlərin araşdırılmasıdır.

Yekun olaraq qeyd etmək lazımdır ki, strateji kommunikasiya bugünkü mürəkkəb və qarşılıqlı əlaqəli dünyada milli təhlükəsizliyin mühüm tərkib hissəsidir. O, məlumat mübadiləsini gücləndirir, böhranların idarə edilməsini asanlaşdırır, əməkdaşlığı təşviq edir və ictimai rəyi formalaşdırır. Strateji kommunikasiyadan istifadə etməklə, dövlətlər təhlükəsizlik məqsədlərini effektiv şəkildə ictimaiyyətə çatdırma və ictimai dəstəyi səfərbər edə bilər. Təhlükəsizlik çağırışları inkişaf etdikcə, strateji kommunikasiyalar dövlətlərin və vətəndaşların təhlükəsizlik və rifahının təmin edilməsində mühüm rol oynamağa davam edəcəkdir.

Açar sözlər: strateji kommunikasiya, milli təhlükəsizlik, ictimai rəy, siyasət, məlumat mübadiləsi

Giriş

Qloballaşan dünyada milli təhlükəsizlik anlayışı ənənəvi hərbi müdafiədən kənara çıxaraq terrorizm, kibertəhdidlər və dezinformasiya kampaniyaları daxil olmaqla, genişspektrli çağırışları əhatə edir. Bu kontekstdə strateji kommunikasiya dövlətlərin milli təhlükəsizliyinə qarşı təhdidlərin effektiv şəkildə aradan qaldırılması və zəiflədilməsi üçün həyati əhəmiyyətli bir vasitə kimi qiymətləndirilməlidir. Məqalədə milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın rolu araşdırılmaqla yanaşı, onun əhəmiyyəti, milli təhlükəsizlik məqsədlərinə verdiyi töhfələr və ictimai rəyin formalaşmasına və siyasətə təsiri əks olunur.

Milli təhlükəsizlik milli maraqların, aktivlərin və vətəndaşların genişspektrli təhdidlərdən qorunmasını özündə ehtiva edir. Strateji kommunikasiya milli təhlükəsizliyin ayrılmaz tərkib hissəsidir. O, qavrayışların formalaşmasında, davranışa təsir etməkdə və maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlığın təşviqində effektiv ünsiyyətin gücünü özündə cəmləşdirir.

Milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın əhəmiyyəti həm ictimaiyyətin, həm də qərar qəbul edənlərin məlumatlandırılması, fəaliyyətlərə cəlb olunması və onların səfərbər edilməsindən ibarətdir. O, milli təhlükəsizliyə cavabdeh qurumlar daxilində dəqiq və vaxtında məlumat mübadiləsi üçün kanal rolunu oynayır, məlumatlı qərar qəbul etməyə və yaranan təhdidlərə koordinasiyalı şəkildə cavab verməyə imkan verir. Strateji kommunikasiyadan istifadə etməklə, dövlətlər ictimai etimad yarada, dəstək qazana və təhlükəsizlik tədbirlərinin əsas səbəblərini effektiv şəkildə ictimaiyyətə çatdırma bilər.

Bundan əlavə, strateji kommunikasiya bir millətin imkan və niyyətlərini effektiv şəkildə çatdırmaqla, potensial düşmənləri təcavüzkar fəaliyyətlərdən çəkəndirməklə təhlükənin qarşısını almağa kömək edir. Böhran vəziyyətində strateji kommunikasiya böhranın və ictimai çaxnaşmanın idarə edilməsində, düzgün məlumatın sürətlə yayılmasının təmin edilməsində və fəvqəladə hallara cavab tədbirlərinin əlaqələndirilməsində mühüm rol oynayır. Bundan əlavə, strateji kommunikasiya müvafiq qurumlar arasında kəşfiyyat məlumatlarının mübadiləsini asanlaşdırır, vəziyyətlə bağlı məlumatlılığı artırır və təhlükəsizlik çağırışlarına vahid şəkildə cavab verməyə, əlavə olaraq, dövlətlərə milli və sosial birliyi gücləndirməklə, kollektiv səyləri səfərbər etməyə və təhlükəsizlik təhdidlərinə qarşı daha effektiv mübarizə aparmağa imkan yaradır.

Milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın mühüm aspektlərindən biri onun ictimai rəyə təsiridir. Məqsədli mesajlaşma, məlumatların effektiv emalı və ictimaiyyətlə əlaqələr vasitəsilə ictimai təhdid, siyasət və təşəbbüslər barədə təsəvvürlər formalaşır. Beləliklə, dezinformasiyanın qarşısı alınır, dəqiq məlumat təbliğ edilir, milli təhlükəsizlik tədbirlərinə ictimai dəstək artırılır. Bundan əlavə, strateji kommunikasiya siyasətçilər və ictimaiyyət arasında siyasi qərarların birincidən ikinciyə çatdırılması məqsədilə, onlar arasındakı dialoqu asanlaşdıran körpü rolunu oynayır.

Strateji kommunikasiya milli təhlükəsizliyin qorunmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir, millətin kimliyi, dəyərləri və strateji məqsədlərinin formalaşdırılmasında bir vasitə kimi xidmət göstərir. Məqsədyönlü ictimai fikirlər, şüarlar, simvollar və mesajlar hazırlamaqla dövlətlər təhlükəsizlik problemləri ilə bağlı ümumi anlayış yarada, kollektivin məsuliyyət hissini inkişaf etdirməklə milli təhlükəsizliyin qorunmasında uğur əldə edə bilər.

Milli təhlükəsizliyin təmin olunmasında strateji kommunikasiyanın əhəmiyyəti

Strateji kommunikasiya dövlətin milli təhlükəsizlik təhdidinin effektiv şəkildə qarşısını almaq və azaltmaq məqsədilə güclü vasitə kimi milli təhlükəsizliyin qorunmasında mühüm rol oynayır. Təhdidlərin sərhədləri aşsın və müxtəlif kommunikasiya kanalları vasitəsilə sürətlə yayıla biləcəyi qloballaşan dünyada dövlət maraqlarını, aktivləri və vətəndaşları qorumaq üçün strateji kommunikasiya çox vacibdir. Bu məqsədlə milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın əhəmiyyətinin dərk edilməsi hərtərəfli və effektiv təhlükəsizlik strategiyalarının hazırlanması üçün əsas şərtidir.

Strateji kommunikasiya, ilk növbədə milli təhlükəsizlik qurumları daxilində məlumat mübadiləsini gücləndirir. O, müvafiq maraqlı tərəflərin, o cümlədən dövlət qurumları, güc strukturları və hüquq-mühafizə orqanlarının kəşfiyyat məlumatlarını, təhdidlərin qiymətləndirilməsini və siyasi direktivlərə vaxtında və dəqiq çıxışını təmin edir. Bu, qurumlar arasında effektiv ünsiyyət yaratmaq, potensial təhdidlərə koordinasiya cavab vermək, məlumatlı qərar qəbul etmək və vəziyyət barədə məlumatlılığı saxlamaq üçün vacibdir [1].

Digər kritik böhranların (təbii fəlakətlər, terror hücumları və ya ictimai səhiyyə ilə bağlı fəvqəladə hallar və s.) idarə edilməsində strateji kommunikasiyanın rolu böyükdür. O, dövlətlərə ictimaiyyəti şəffaf və davamlı şəkildə məlumatlarla təmin etmək, çaxnaşmaları idarə etmək və fəvqəladə hallara cavab tədbirlərini əlaqələndirməyə imkanı verir. Effektiv strateji kommunikasiya təkə ictimai təhlükəsizliyi təmin etmir, həm də millətin ümumi dayanıqlılığına öz töhfəsini verir [2].

Rəqəmsal əsrdə geniş yayılmış dezinformasiya və təbliğatla mübarizədə strateji kommunikasiya mühüm rol oynayır. Yalan və məqsədyönlü şəkildə yayılan qərəzli məlumatlar şəxsiyyət yaratmaq, ictimai rəyi manipulyasiya etmək və dövlət qurumlarına inamı sarsıtmaqla milli təhlükəsizliyə ziyan vura bilər. Strateji kommunikasiya dezinformasiyanı aşağı salmağa və milli təhlükəsizlik istiqamətində məlumatların bütövlüyünü qorumağa kömək edir [3].

Bundan əlavə, strateji kommunikasiya həm daxili, həm də beynəlxalq səviyyədə tərəfdaşlıq və əməkdaşlığın qurulmasına öz töhfəsini verir. Qloballaşan dünyada milli təhlükəsizlik çox vaxt beynəlxalq müttəfiqlər, təşkilatlar və tərəfdaşlarla əməkdaşlıq və məlumat mübadiləsi zərurəti yaradır. Strateji kommunikasiya əlaqələr qurmaq, qarşılıqlı anlaşmanı və ortaq maraqları təşviq etmək üçün körpü rolunu oynayır. Strateji kommunikasiya prioritet, dəyər və öhdəlikləri effektiv şəkildə çatdırmaqla diplomatik əlaqələri gücləndirir və əlaqələndirilmiş təhlükəsizlik səylərini asanlaşdırır [2].

Strateji kommunikasiya, o cümlədən ictimai rəyə və milli təhlükəsizlik məsələlərinin dərk edilməsinə təsir göstərir. Məqsədli mesajlaşma, məlumatların effektiv emalı və ictimaiyyətlə əlaqələr vasitəsilə etimadı artırır, yanlış təsəvvürləri aradan qaldırır və ortaq məsuliyyət hissi yaradır. İctimai rəy siyasi fonun formalaşmasında, strateji kommunikasiya isə milli təhlükəsizlik tədbirlərinə ictimai dəstəyin saxlanması üçün həlledici rol oynayır [1].

Ümumi olaraq, milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın əhəmiyyətini başa düşmək hərtərəfli təhlükəsizlik strategiyalarının hazırlanmasında çox vacibdir. Strateji kommunikasiya məlumat mübadiləsini gücləndirir, böhranın idarə olunmasını asanlaşdırır, dezinformasiyaya qarşı mübarizə aparır, əməkdaşlığı gücləndirir və ictimai rəyi formalaşdırır. Daim inkişaf edən təhlükəsizlik mühitində strateji kommunikasiya dövlətin təhlükəsizliyini qorumaq üçün əsas komponent olaraq qalır.

Strateji kommunikasiyanın milli təhlükəsizlik məqsədlərinə töhfəsi

Strateji kommunikasiya, ümumi təhlükəsizlik məqsədlərinə müvafiq olaraq, kommunikasiyaya sistemli və əlaqələndirilmiş yanaşmanı təmin etməklə, milli təhlükəsizlik məqsədlərinə nail olunmasına əhəmiyyətli töhfə verir. Strateji kommunikasiya strategiyalarından istifadə etməklə, dövlətlər təhlükəsizlik problemlərini effektiv həll etmək və vətəndaşlarının təhlükəsizliyini və rifahını təmin etmək bacarıqlarını yüksəldə bilər. Strateji kommunikasiyanın milli təhlükəsizlik məqsədlərinə töhfəsi çoxşaxəlidir. Bu istiqamətdə əsas sahələr aşağıdakı kimidir.

Təhdidlərin qarşısının alınması. Strateji kommunikasiya bir millətin imkan, niyyət və mövqeyini effektiv şəkildə çatdırmaqla, potensial düşmənlərin qarşısının alınmasında mühüm rol oynayır. Şəffaf və davamlı mesajlaşma vasitəsilə dövlətlər düşmən tərəfi aqressiv hərəkətlərdən çəkindirərək etibarlı çəkindirmə mövqeyi yarada bilər. Strateji kommunikasiya qavrayışları formalaşdırmağa kömək edir və təhdidlərə cavab vermək məqsədilə hazırlıq tədbirləri görərək, milli təhlükəsizliyin gücləndirilməsinə nail olur [2].

Böhranların idarə edilməsi. Böhran vəziyyətində strateji kommunikasiya təhlükəsizlik insidentlərinin təsirinin azaldılaraq, zərərinin minimuma endirilməsində mühüm rol oynayır [2]. Effektiv strateji kommunikasiya böhran vəziyyətində ictimaiyyətə məlumatın vaxtında və düzgün çatdırılmasını təmin edir, dövlətə əsaslandırılmış qərarlar qəbul etməyə və müvafiq tədbirlər görməyə şərait yaradır. Strateji kommunikasiya şəffaf təlimatlar, yeniləmələr və əminlik təmin etməklə, ictimai asayışı qorumağa, çaxnaşmanı idarə etməyə və fəvqəladə halların qarşısının alınmasında cavab tədbirlərini görməyə kömək edir.

Kəşfiyyat məlumatları mübadiləsi. Strateji kommunikasiya milli təhlükəsizliyin təmin olunmasına cavabdeh qurumlar və maraqlı tərəflər arasında kəşfiyyat məlumatlarının mübadiləsini asanlaşdırır. Effektiv kommunikasiya kanalları, protokol və platformalar yaratmaqla, dövlət mühüm kəşfiyyat məlumatları, təhlükələrin qiymətləndirilməsi və situasiya yenilikləri mübadiləsini gücləndirə bilər. Kəşfiyyat məlumatları mübadiləsi təhlükəsizlik təhdidlərinə vahid və əlaqələndirilmiş şəkildə cavab verməyə imkan verir, qərar qəbul edən şəxslərin əsaslandırılmış seçimlər etmək və yaranan problemləri aradan qaldırmaq üçün lazımı məlumatlara malik olmasını təmin edir [4].

Milli birlik və dayanıqlılıq. Strateji kommunikasiya təhlükəsizlik təhdidləri qarşısında ortaq məqsəd kollektiv məsuliyyəti və həmrəylik hissinə təşviq etməklə, milli birliyi gücləndirməkdir. Strateji kommunikasiya təhlükəsizlik tədbirlərinin əhəmiyyətini və dövlət siyasətini çatdırmaqla, ictimai etimadın formalaşmasına kömək edir. O, sosial birliyi gücləndirir, fəal iştirakə həvəsləndirir və milli təhlükəsizlik söylərində sahiblik hissinə aşılayır. Bu da, öz növbəsində ölkənin xarici və daxili çağırışlara davamlılığını artırır [5].

Dövlət-özəl tərəfdaşlığı. Strateji kommunikasiya milli təhlükəsizlik sahəsində dövlət və özəl sektorlar arasında tərəfdaşlığın qurulması və davam etdirilməsində mühüm rol oynayır. Özəl sənaye, akademik dairələr, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və digər qeyri-dövlət qurumları ilə əlaqə yaratmaqla, məlumat mübadiləsini, birgə tədqiqatları və təhlükəsizlik çağırışlarına innovativ həllərin işlənilməsinə asanlaşdırır. Bu cür tərəfdaşlıqlar müxtəlif maraqlı tərəflərin təcrübəsindən, resurs və imkanlarından istifadə etməklə, milli təhlükəsizliyin ümumi effektivliyinə öz töhfəsini verir [6].

Beynəlxalq əməkdaşlıq. Qloballaşan dünyada milli təhlükəsizliyin təmin olunmasında beynəlxalq əməkdaşlıq və tərəfdaşlığın vacibliyi ön plana çıxır. Strateji kommunikasiya əlaqələrin qurulması, qarşılıqlı anlaşmanın və beynəlxalq müttəfiq və tərəfdaşlarla ortaq maraqların təşviq edilməsi üçün körpü rolunu oynayır. Prioritet, dəyər və öhdəlikləri effektiv şəkildə çatdırmaqla, dövlətlər diplomatik əlaqələri gücləndirə, birgə təhlükəsizlik əməliyyatlarını əlaqələndirə və ən uğurlu təcrübələrini bölüşdürə bilirlər. Strateji kommunikasiya bir millətin imici, dəyərləri və maraqlarının qlobal miqyasda proyeksiyasında həlledici rol oynayır, bununla da regional və beynəlxalq təhlükəsizlik əməkdaşlığına töhfəsini verir [5].

Nəticə etibarilə, strateji kommunikasiya milli təhlükəsizlik məqsədlərinə çatmaq üçün kritik bir vasitədir. O, təhdidlərin qarşısının alınması, böhranların idarə edilməsi, kəşfiyyat məlumatlarının mübadiləsi, milli birlik, dövlət-özəl tərəfdaşlıq və beynəlxalq əməkdaşlığı özündə ehtiva edir.

İctimai rəyin formalaşmasında strateji kommunikasiyanın rolu

İctimai rəy siyasi qərarların, təşəbbüslərə ictimai dəstəyin verilməsinə və dövlətin hərəkətlərinin ümumi qəbuluna təsir göstərir. Strateji kommunikasiya güclü bir vasitə kimi məlumatlara təsir göstərmək, məlumat yaymaq və ictimaiyyətlə əlaqə yaratmaqla ictimai rəyin formalaşdırılmasında həlledici rol oynayır. Bu bölmə ictimai rəyin formalaşmasında strateji kommunikasiyanın rolunu, məlumatların emalını, inamın yaradılmasını, dezinformasiyaya qarşı mübarizənin aparılması və ictimai əlaqənin gücləndirilməsi kimi qabiliyyətləri özündə birləşdirir.

Məlumatın emalı. Strateji kommunikasiyanın əsas rollarından biri ictimaiyyətin müəyyən məsələləri necə qavradığını və anladığını formalaşdıran məlumatların emalıdır. Kommunikatorlar informasiyanı strateji olaraq seçmək və təqdim etməklə ictimai rəyə müəyyən istiqamətdə təsir göstərə bilər. Düşünülmiş və müvafiq məlumat vasitəsilə strateji ünsiyyət ictimai diskursları formalaşdırır və milli təhlükəsizliklə bağlı müzakirələrin gündəliyini müəyyən edir.

Məlumatın yayılması. Strateji kommunikasiya informasiyanın ictimaiyyətə yayılması üçün kanal rolunu oynayır. Milli təhlükəsizlik sahəsində ictimaiyyətin anlayış və dəstəyini təmin etmək üçün dəqiq və vaxtında məlumatın verilməsi vacibdir. Mürəkkəb təhlükəsizlik konsepsiyalarının aydın şəkildə təqdim olunmasında, eyni zamanda dövlətin fəaliyyətinin əsasının şərh edilməsində strateji kommunikatorların rolu xüsusi qeyd edilməlidir. Strateji kommunikasiya şəffaf və davamlı məlumatı təmin etməklə, ictimai etimadı artırır və düzgün qərarın verilməsinə kömək edir.

İnamın yaradılması. Etibar ictimai rəyin formalaşmasının, xüsusən də milli təhlükəsizlik məsələlərinin təməl elementidir. Strateji kommunikasiya dövlətlə ictimaiyyət arasında etimadın yaradılması və qorunub saxlanmasında mühüm rol oynayır. Strateji kommunikatorlar ardıcıl olaraq, dəqiq məlumat çatdırmaq, şəffaflıq nümayiş etdirmək və ictimaiyyətlə fəal şəkildə əlaqə saxlamaqla, dövlətin fəaliyyəti və niyyətlərinə inamı gücləndirirlər. Etibar, ictimai dəstək üçün vacibdir, belə ki, fərdlər öz fikirlərini inandıqları ilə eyniləşdirməyə daha çox meyillidirlər [7].

Dezinformasiyaya qarşı mübarizə. Məlumatların sürətlə yayılması dövründə dezinformasiyaya qarşı mübarizə ictimai rəyin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Strateji kommunikasiya milli təhlükəsizliyə xələl gətirə biləcək yalan informasiyaya və mənfi təbliğata qarşı çıxmaq məsuliyyətini öz üzərinə götürür. Strateji kommunikatorlar dezinformasiyanın monitorinqi və aradan qaldırılması ilə ictimaiyyətin dəqiq və etibarlı məlumatlara çıxışını təmin edir. Media orqanları, fakt və dəlilləri yoxlayan təşkilatlar və “onlayn” platformalarla əməkdaşlıq vasitəsilə strateji kommunikasiya zərərli dezinformasiyanın yayılmasına qarşı mübarizədə mühüm rol oynayır [8].

İctimaiyyətin cəlb edilməsi. Strateji kommunikasiya ictimai rəyin formalaşmasına ictimaiyyətin cəlb olunmasının vacibliyini özündə əks etdirir. Dövlət qurumları tərəfindən təşkil olunan iclaslar, ictimai məsləhətləşmələr və “onlayn” platformalar ikitərəfli ünsiyyət üçün imkanlar yaradaraq, strateji kommunikatorları fəal iştiraka təşviq edir və ictimaiyyət arasında sahiblik hissini gücləndirir. İctimaiyyətlə əlaqələr fikir mübadiləsinə, narahatlıqların aradan qaldırılması və ictimai rəyin siyasi qərarlara daxil edilməsinə imkan verir. Bu inklüziv yanaşma ictimai etimadı gücləndirir və milli təhlükəsizlik çağırışları haqqında ümumi anlayışı inkişaf etdirir [7].

Effektiv idarəçilik və milli təhlükəsizlik təşəbbüslərinin uğurla həyata keçirilməsi üçün ictimai rəyin formalaşmasında strateji kommunikasiyanın rolu böyükdür. Strateji kommunikasiyalar məlumatların emalı, yayılması, etimadın yaradılması, dezinformasiyanın qarşısının alınması və ictimai əlaqənin təşviqi vasitəsilə milli təhlükəsizlik məsələlərinə dair ictimai təsəvvür və münasibətə təsir göstərir. Strateji kommunikasiya strategiyalarından istifadə etməklə, dövlətlər dəstək toplamaq, kollektiv fəaliyyətə ilham vermək və milli təhlükəsizlik siyasətlərinin ictimaiyyətin maraq və dəyərlərinə uyğun olmasını təmin etmək üçün ictimai rəyi formalaşdırmağa bilər. Qloballaşan və informasiyaya əsaslanan dünyada strateji kommunikasiya ictimai rəyi formalaşdırmaq və möhkəm cəmiyyət qurmaq üçün əvəzsiz idarəetmə vasitəsi olaraq qalır.

Strateji kommunikasiyanın siyasətə təsiri

Strateji kommunikasiyanın milli təhlükəsizlik sahəsində siyasətə təsiri böyükdür. O, qərar qəbul etmə prosesini formalaşdırmaq, dəstəyi səfərbər etmək və siyasətin arzuolunan nəticələrinə nail olmaq məqsədi daşıyan ünsiyyətə düşünülmüş və əlaqələndirilmiş yanaşmanı nəzərdə tutur. Strateji kommunikasiya strategiyalarından səmərəli istifadə etməklə, dövlətlər siyasi gündəmlərini formalaşdırma, konsensus qura və mürəkkəb siyasi məsələləri idarə edə bilər. Bu bölmədə strateji kommunikasiyanın siyasətə təsiri, siyasi prioritetləri formalaşdırması, maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi, koalisiyaların yaranması və siyasətin həyata keçirilməsinə təkan vermək qabiliyyətləri öz əksini tapır.

Siyasət prioritetlərinin formalaşdırılması. Strateji kommunikasiya milli təhlükəsizlik sahəsində siyasət prioritetlərinin formalaşdırılmasında mühüm rol oynayır. Məsələləri strateji şəkildə tərtib etməklə, onların əhəmiyyətini və potensial təsirlərini önə çəkməklə kommunikatorlar diqqəti konkret siyasət sahələrinə cəlb edə bilərlər. Məqsədli mesajlaşma vasitəsilə strateji kommunikasiya siyasətçilərin və əsas maraqlı tərəflərin müəyyən siyasətlərin əhəmiyyətindən xəbərdar olmasını və qərarların qəbulu prosesində onlara üstünlük verilməsini təmin edir.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi. Siyasətin formalaşmasında müxtəlif sektorlar üzrə maraqlı tərəflərlə fəal əlaqə qaçılmazdır. Strateji kommunikasiya dialoq, əməkdaşlıq və məlumat mübadiləsi üçün kanallar yaratmaqla, bu əlaqəni asanlaşdırır. Dövlət qurumları, özəl sektor qurumları, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və akademik institutlar kimi maraqlı tərəfləri cəlb etməklə, strateji kommunikasiya siyasətin formalaşmasında müxtəlif perspektivlərin nəzərə alınmasını təmin edir. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi sahiblik hissini gücləndirir, problemlərin kollektiv həllinə təşviq edir və siyasi qərarların legitimliyini artırır [9].

Koalisiyaların qurulması. Strateji kommunikasiya xüsusi siyasi məqsədlər çərçivəsində koalisiyaların qurulmasında mühüm rol oynayır. Təklif olunan siyasətin arxasında duran fayda və dəlilləri effektiv şəkildə çatdırmaqla, strateji kommunikatorlar müxtəlif qrup və maraqlı tərəflərdən dəstək ala bilərlər. Strateji koalisiyanın qurulması ilə strateji kommunikasiya kollektiv səsini gücləndirilməsi və dəyişiklik üçün impulsun yaradılması, siyasətin uğur qazanması ehtimalını artırır.

Siyasi fonun naviqasiyası. Strateji kommunikasiya siyasətlərə təsir etmək çox vaxt mürəkkəb siyasi fonda naviqasiya rolunu oynayır. Strateji kommunikasiya siyasətçilərə maraq və dinamikanı başa düşməyə, problemin həllinə kömək edir. O, siyasətçilərə siyasi çağırışları idarə etməyə, konsensus yaratmağa və siyasətin həyata keçirilməsində potensial maneələri dəf etməyə imkan verir.

Siyasətin yönləndirilməsinin tətbiqi. Strateji kommunikasiya yalnız siyasətin inkişaf mərhələsi ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda siyasətin həyata keçirilməsinə təkan verir. Siyasətlərin başa düşülməsi, qəbul edilməsi və effektiv şəkildə həyata keçirilməsini təmin etmək üçün səmərəli ünsiyyət olmalıdır. Milli təhlükəsizlik sahəsində siyasətlərə təsir göstərməkdə olan strateji kommunikasiyanın rolu əvəzsizdir. Siyasət prioritetlərinin formalaşdırılması, maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi, koalisiyaların qurulması, siyasi fonun naviqasiyası və siyasətin həyata keçirilməsinə təkan vermək vasitəsilə strateji kommunikasiya siyasət dəyişikliyi üçün katalizator rolunu oynayır. Strateji kommunikasiyanın siyasətə təsiretmə qabiliyyəti effektiv idarəçiliyə, təhlükəsizlik çağırışlarına cavab verməyə, bir dövlətin və onun vətəndaşlarının maraq və rifahının daha da yaxşılaşmasına kömək edir [10].

Milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün informasiyanın hazırlanmasında strateji kommunikasiyanın rolu

Milli təhlükəsizliyin təmin edilməsində informasiyanın davamlı və fasiləsiz olması cəmiyyətdaxilində birlik, inam və möhkəmlik hissini yaradılması üçün çox vacibdir. Strateji kommunikasiya mesajlar hazırlamaq, məlumatı idarə etmək və ictimai qavrayışlara təsir göstərməklə, milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün informasiyanın formalaşdırılması və davamlı olmasında mühüm rol oynayır. Bu bölmədə, strateji kommunikasiyanın milli təhlükəsizliyin təmin edilməsində informasiyanın formalaşdırılması və davamlı olmasının rolu tədqiq edilir. Aşağıda qeyd edilən meyarlar sözügedən istiqamət üzrə əsas məqamlar kimi qəbul edilir.

Şəffaflığın təmin edilməsi. Strateji kommunikasiya mürəkkəb və dinamik təhlükəsizlik problemləri mühitində şəffaflığı təmin etməklə, milli təhlükəsizliyə dair informasiyalara əlçatanlılığı məhdudlaşdırır. Bu, mürəkkəb məlumatların ictimaiyyətdə rezonans doğurmadan başa düşülən mesajlara çevrilməsini nəzərdə tutur. Təhdidlərin mahiyyətini, dövlətin reaksiyasını və milli təhlükəsizliyə yönəlmiş mənfi nəticələrini şəffaf şəkildə ifadə etməklə, vətəndaşların mövcud risk və tədbirlər haqqında hərtərəfli anlayışa malik olmasını təmin edir. Bu şəffaflıq milli təhlükəsizlik mənzərəsi haqqında ümumi anlayışın formalaşmasına kömək edir və kollektiv məsuliyyət hissini artırır [11].

Dayanıqlılığın yaradılması. Strateji kommunikasiya cəmiyyət daxilində möhkəmliyin yaradılmasında mühüm rol oynayır. O, vətəndaşlar arasında təhlükəsizlik problemlərinin aradan qaldırılmasında inam və hazırlıq hissini aşılamaq məqsədi daşıyır. Dövlətin strategiya və imkanlarını, dayanıqlılığını artıran təşəbbüsləri effektiv şəkildə çatdırmaqla, ictimaiyyətin təhlükələrə tabgətirmə qabiliyyətinə inamı gücləndirir. O, həmçinin vətəndaşların dəyişkən təhlükəsizlik mühitinə uyğunlaşa və cavab verə bilən düşüncə tərzini inkişaf etdirir [12].

İctimai dəstəyin gücləndirilməsi. Milli təhlükəsizlik üçün informasiyaların qorunması ictimaiyyətin dəstək və əməkdaşlığını tələb edir. Strateji kommunikasiya dövlətlə vətəndaşlar arasında körpü rolunu oynayır, anlaşma, etimad və təhlükəsizlik tədbirlərinə ictimai dəstəyi gücləndirir. Məqsədli mesajlaşma və kommunikasiya kampaniyaları vasitəsilə strateji kommunikatorlar müəyyən siyasətlərin zəruriliyi barədə ictimaiyyəti maarifləndirir, dezinformasiyaya qarşı mübarizə aparır və ictimai narahatlıqları həll edir [11].

Təhdidlərə qarşı uyğunluğun təmin edilməsi. Milli təhlükəsizlik təhdidləri daim inkişaf edir və onun təmin edilməsi üçün informasiyaların bu təhdidlərə uyğunlaşması labüd hala çevrilir. Strateji kommunikasiya milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün informasiyaların yaranan problemlərin həllinə uyğunlaşdırılması və təkmilləşdirilməsində mühüm rol oynayır. Strateji kommunikatorlar ictimai əhval-ruhiyyəni izləyir, mövcud məlumatların effektivliyini qiymətləndirir və inkişaf edən təhlükə şəraitini aradan qaldırmaq üçün cəmiyyətə ötürülən mesajları bu təhlükələrə qarşı uyğunlaşdırır. Bu uyğunlaşma milli təhlükəsizlik barədə informasiyaların aktual, etibarlı və yaranan çağırışlara müvafiq olmasını təmin edir [12].

İnformasiyanın idarə edilməsi. İnformasiya əsində məlumatın effektiv idarə edilməsi milli təhlükəsizlik barədə informasiyaların qorunması baxımından çox vacibdir. Strateji kommunikasiya dəqiqlik və şəffaflığı təmin etmək üçün məlumat axınının idarə edilməsini nəzərdə tutur. Dezinformasiyanın qarşısını almaq, şayiələri neytrallaşdırmaq və ictimai narahatlıqları operativ şəkildə aradan qaldırmaq onun məqsədinin əsasını təşkil edir. Kütləvi informasiya vasitələri ilə aktiv şəkildə əlaqə saxlamaq, sosial media platformaları və müxtəlif kommunikasiya kanallarından istifadə etməklə, strateji kommunikasiya, dəqiq və etibarlı məlumatın ictimaiyyətə çatdırılmasını təmin edir [12].

Milli təhlükəsizliyin qorunmasında (insanlar arasında birliyi və inamı gücləndirmək və s.) strateji kommunikasiyanın rolu danılmazdır. O, həmçinin şəffaflığı və təhdidlərə qarşı uyğunluğu təmin etmək, dayanıqlılığı artırmaq, ictimai dəstəyi gücləndirmək və məlumatı idarə etməklə, milli təhlükəsizliyə dair məlumatların aktuallığına, etibarlılığına və effektivliyinə nail olur. Sürətlə dəyişən təhlükəsizlik fonunda effektiv strateji kommunikasiya ictimai etimadı doğrultmaq, kollektiv fəaliyyəti səfərbər etmək, bir

dövlətin və onun vətəndaşlarının uzunmüddətli təhlükəsizliyini və rifahını təmin etmək üçün həyati əhəmiyyət kəsb edir.

Nəticə

Milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın rolu çoxşaxəlidir və dövlətin təhlükəsizlik söylərinin uğuru üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu məqalədə milli təhlükəsizlik kontekstində strateji kommunikasiyanın əhəmiyyəti, milli təhlükəsizlik məqsədlərinə verdiyi töhfələr, siyasətə təsiri, eyni zamanda ictimai rəyin formalaşdırılmasında, milli təhlükəsizlik məlumatlarının qorunmasında rolu və inkişaf edən təhdidlərə uyğunlaşma qabiliyyəti araşdırıldı.

Strateji kommunikasiya dövlətlərin milli təhlükəsizlik prioritetləri, təşəbbüsləri və fəaliyyətlərini həm daxili, həm də xarici auditoriyaya effektiv şəkildə çatdırmaq üçün güclü vasitə hesab edilir. Milli təhlükəsizlikdə strateji kommunikasiyanın əhəmiyyətini dərk etməklə, dövlətlər onun potensialından ictimai anlaşmanı artırmaq, dəstək qazanmaq, dayanıqlılığı yüksəltmək üçün istifadə edə bilər.

İctimai rəyin formalaşdırılmasında strateji kommunikasiya ictimaiyyətin milli təhlükəsizlik məsələlərini düzgün qavramasına müsbət təsir edir, inamı artırır, dezinformasiyanın qarşısını alır və cəmiyyəti hazırlıqlı olmağa təşviq edir. Strateji kommunikasiya strategiyalarından istifadə etməklə, dövlətlər ictimai rəyi öz milli təhlükəsizlik məqsədlərinə uyğun şəkildə formalaşdırma, siyasətlərə ictimai dəstək yarada və kollektiv fəaliyyətə ilham verə bilər.

Strateji kommunikasiyanın milli təhlükəsizlik sahəsində siyasətə təsiri, xüsusilə qeyd edilməlidir. Belə ki, maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinə, məsələlərin və koalisiyaların qurulmasına, siyasi məsələlərin idarə edilməsinə və siyasətin həyata keçirilməsinə təkan verməklə, siyasi gündəmlərin formalaşmasına və arzuolunan nəticələrin əldə edilməsinə töhfə verir. Effektiv strateji kommunikasiya siyasətin başa düşülməsi, qəbul edilməsi və effektiv şəkildə həyata keçirilməsini təmin edir, beləliklə, dövlətin təhlükəsizlik mövqeyini gücləndirir.

Bundan əlavə, strateji kommunikasiya milli təhlükəsizliyin qorunmasında mühüm rol oynayır. Belə ki, strateji kommunikasiya vasitəsilə şəffaflığın təmin edilməsi, dayanıqlılığın artırılması, ictimai dəstəyin gücləndirilməsi, inkişaf edən təhdidlərə uyğunlaşmanın təmin edilməsi və məlumatın idarə edilməsi həyata keçirilir. Bu işə ictimaiyyətə inamı, birlik hissini aşılayır, dövlətin milli dəyərləri qorumaq söylərini və ictimaiyyətin başa düşülməsinə kömək edir.

Yekun olaraq qeyd edilməlidir ki, strateji kommunikasiyanın milli təhlükəsizlikdə rolunu qiymətləndirmək zəruridir. Bu, effektiv idarəetmənin, ictimaiyyətin cəlb edilməsinin və siyasətin həyata keçirilməsinin vacib komponentidir. Getdikcə artan təhdidlər fonunda daim inkişaf edən təhlükəsizlik mühitində strateji kommunikasiya dövlətin və vətəndaşlarının rifahı və təhlükəsizliyi üçün effektiv ünsiyyətin yaradılmasında mühüm vasitə kimi qiymətləndirilə bilər.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat siyahısı

1. Stavridis, J.G. Strategic communication and national security – DTIC: [Electronic resource] / Defence Technical Information Center – 2007. URL: <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA575204.pdf>
2. Mervyn Frost, Nicholas Michelsen, Strategic communications in international relations: Practical traps and ethical puzzles: // – The official journal of the NATO Strategic Communications Centre of Excellence, – 2017. № 2. – p. 9-33. [Electronic resource] / URL: https://stratcomcoe.org/pdfjs/?file=/publications/download/web_michelsen_frost.pdf?zoom=page-fit
3. Camilleri, M. A. Strategic Dialogic Communication Through Digital Media During COVID-19 Crisis // – UK: Strategic Corporate Communication in the Digital age, – 2021. February. – p. 1-18. [Electronic resource] / URL: <https://doi.org/10.1108/978-1-80071-264-520211001>
4. Strategic Communications – Who We Are: [Electronic resource] / Office of the Director of National Intelligence. URL: https://www.dni.gov/index.php?option=com_content&view=article&id=404

5. Pashentsev Evgeny. Strategic Communication in International Politics: Theory and Practice // – Saint Petersburg State University, Faculty of International Relations Centre for Social and Political Studies and Consulting, – October 3, 2017. №1. – p. 1-6.
6. LaBelle S., Waldeck, J.H. Strategic Communication for Organizations. – University of California Press, – 2020. – 368 p.
7. Fotis Pantopoulos: Strategic Communication And Public Image: [Electronic resource] / – New York: Ceoworld magazine. – 2022. August.
URL: <https://ceoworld.biz/2022/08/14/strategic-communication-and-public-image/>
8. Schoen F., Lamb C. J. Deception, disinformation, and strategic communications: How one interagency group made a major difference. – Washington, D.C: National Defense University Press, – 2012. – 168 p.
9. Auwalu, A.I. Strategic communication in politics and governance // Bayero University, Kano, – 2021. №1, – p. 1-18. [Electronic resource] / URL: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.20802.30407>
10. Pejovic, M. Political Communication // Macmillan, Cham: The Palgrave Encyclopedia of Global Security Studies, – 2019. Jule. – p. 1-5. [Electronic resource] /
URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-74336-3_265-1
11. Transparency, communication and trust: The role of public communication in responding to the wave of disinformation about the new Coronavirus: [Electronic resource] / OECD. – 2020, July 3.
URL: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/transparency-communication-and-trust-bef7ad6e/>
12. Guerrero-Castro, C.E. Strategic Communication for Security & National Defense: Proposal for an Interdisciplinary Approach // – The Quarterly Journal, – 2013. №12 (2), – p. 27-52.

Аннотация

Роль стратегических коммуникаций в национальной безопасности

Рашадат Оруджев

В этой статье рассматриваются роль и значение стратегических коммуникаций в национальной безопасности, их вклад в деятельность по обеспечению национальной безопасности, а также их влияние на формирование общественного мнения и политики. Стратегическая коммуникация служит для государств мощным инструментом эффективного информирования общественности о своих приоритетах, инициативах и деятельности в области национальной безопасности. Он влияет на то, как общественность воспринимает вопросы национальной безопасности, формируя общественное мнение, укрепляет доверие при противодействии дезинформации и играет важную роль в эффективности политики, привлекая заинтересованные стороны, создавая коалиции и стимулируя реализацию политики. Кроме того, в статье подчеркивается важность стратегической коммуникации в сфере национальной безопасности и ее роль в эффективном управлении, формировании общественного мнения и реализации политики. В постоянно развивающейся среде безопасности стратегическая коммуникация считается важным инструментом для государств, позволяющим установить эффективную стратегическую коммуникацию для обеспечения безопасности и благополучия своих стран и граждан. Цель данного исследования – изучить значение стратегической коммуникации в сфере национальной безопасности, подчеркнув ее роль в повышении эффективности управления, вовлечении общественности и реализации политики. Задачи включают оценку важности стратегической коммуникации для национальной безопасности, изучение ее вклада в достижение целей национальной безопасности, анализ ее влияния на общественное мнение и формирование политики, изучение ее роли в содействии эффективному управлению и вовлечению общественности, а также изучение ее эффективности в противодействии дезинформации и повышении устойчивости перед лицом вызовов безопасности. В целом результаты исследования подчеркивают критическую роль стратегической коммуникации в повышении эффективности управления, содействии

общественной поддержке целей национальной безопасности, формировании общественного мнения, влиянии на разработку политики и обеспечении устойчивости перед лицом меняющихся угроз безопасности, что подчеркивает ее важность для эффективного управления и сохранения национального благосостояния.

Ключевые слова: стратегическая коммуникация, национальная безопасность, общественное мнение, политика, информационный обмен

Abstract

The role of strategic communication in national security

Rashadat Orujov

This article explores the role of strategic communication in national security, focusing on its importance, contributions to national security objectives, and its impact on shaping public opinion, influencing policies. Strategic communication serves as a powerful tool for governments to effectively communicate their national security priorities, initiatives, and actions. By shaping public opinion, strategic communication influences how the public perceives national security issues and fosters trust, while countering misinformation. It also plays a crucial role in influencing policies by engaging stakeholders, building coalitions, and driving policy implementation. This article highlights the significance of strategic communication in national security and emphasizes its role in promoting effective governance, public engagement, and policy implementation. In an ever-changing security landscape, strategic communication remains a vital tool for governments to effectively communicate, engage, and build resilience to ensure the security and well-being of their nation and its citizens.

This research aims to investigate the significance of strategic communication in national security, emphasizing its role in enhancing governance, public engagement, and policy implementation. The tasks involve evaluating the importance of strategic communication in national security, examining its contributions to national security objectives, analysing its impact on public opinion and policy-making, investigating its role in promoting effective governance and public engagement, and exploring its effectiveness in countering misinformation and building resilience in the face of security challenges. In summary, the results highlight the critical role of strategic communication in governance enhancement, fostering public support for national security objectives, shaping public opinion, influencing policy-making, and ensuring resilience in the face of evolving security threats, underscoring its essentiality for effective governance and safeguarding national well-being.

Keywords: strategic communication, national security, public opinion, policy, information sharing

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur: 10.06.2024

Təkrar işlənməyə göndərilmişdir: 21.06.2024

Çapa qəbul edilmişdir: 23.07.2024